

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Ungurii — popor bancrot.

Țara noastră, adevărat mai ales Ungurii, au ajuns de risul și de ocara neamurilor mai înaintate din largul lumii; și nu fără drept să ocărește și Nemții și Francezii, și Italianii și celelalte popoare, la a căror urechi a străbătut vestea, despre cele ce se petrec în această țară, care a ajuns a nu mai avea părche sub soare.

Căci într'adevăr, se ne întrebăm, care țară a mai ajuns în vreme așa de scurtă la o așa destrăbălare, la o așa sărăcie, mare și hidoasă? Se ne întrebăm, cum se poate, ca o țară, care se stăpânește singură de vre-o 28 de ani, care e dăruită dela Dumnezeu cu câmpiile cele mai roditoare, cu nemărginite păduri, cu munți din care curge aur și argint, o țară, care e un Canaan întreg, — cum se poate, ca fără înfrângerii în războaie să ajungă la o astfel de stare vrednică de plâns, la așa o sărăcie, care nu mai are părche?

Răspundă-ne ori-cine, mai este o asemenea țară?

Nu, nu este!

Așadară groasnică trebuie să fie judecata asupra acelor lipsiți de minte, cari au dus această țară, la o așa de mare nefericire.

Cei mai nefericiți am fi, dacă noi Românii am fi dus țara la această stare, când de abia își mai trage sufletul. Am fi vrednici de ghiarile morții, am

arăta, că suntem un popor, care și-a răsuflet întreagă viața

Ungurii sunt aceia, cari au arădat numai pe alor seamă diriguirea treburilor din țară, ei ne-au alungat dela lucrarea împreună cu ei, ei ni-au dat cu piciorul când era vorba ca se sărim în ajutorul țării, ei ni-au silit ca se nu ne amestecăm în treburile țării.

Noi, nemaghiarii, am fost alungați când era vorba se lucrăm pentru binele acestei țări și am trebuit și trebuie să muncim numai pentru a ne apăra limba de fiii pustelor, după-cum însuși Ungurii se numesc.

Nu ne-au lăsat ca să fim și noi făloși, că am lucrat pentru țară, dar nici din rușinea ce cade și va cădea asupra acestei țări, încă nu voim să facem parte!

Lumea luminată aruncă și va arunca toată rușinea ce o va suferi țara asupra Ungurilor, cari s'au ridicat la putere.

Noi naționalitățile neungurești o singură rușine vom păți — rușinea sărăciei. Și aceasta nu pentru-că am fi benchetuit într'una, nu pentru-că am fi pradat-o bătând în pinteni, ci pentru-că ni-s'a luat, ni-s'a furat, ni-s'a jefuit de către cei dela putere.

Noi naționalitățile vom pute bancrota, dar numai — sufletește.

Ungurii însă vor bancrota și sufletește, dar și trupește!

O nouă fărădelege.

Și-au pus de gând să ne beardă și spre acest sfârșit Ungurii din Cluj urlă, cei din Pesta sbiară, ear' cei din Oradea-mare aruncă cu petri în cer, să vadă de vorbește Christos ungurește, sau nu.

Ei vor să ne unguriseze și pe acest sfârșit să fac luntre-punte. Ori fruct al frunțașilor minții românești e luat la goană și confiscat. Ne-au tăiat legătura cu România, așa încât de acolo abia se străcură câte o carte, ne-au scos din școlile românești atâtea cărți nevinovate, ne-au lipsit și ne lipsesc de hrana cea mai trebuincioasă, de hrana sufletească. Acum au săvârșit earăși o asemenea faptă. Au oprit ca să se vândă cartea dlui profesor Dr. Ghiță Popp, „Horia“, carte, care este o icoană vie a celor întemplate în răscoala Românilor dela 1784:

O carte, care de stăpânirea ungară rească a fost oprită, pentru-că, vezi Doamne, se nu ne îndemne la fapte de acelea, de cari s'au săvârșit în răscoala lui Horia, Cloșca și Crișan, atât de bine descriși de dl Popp în „Horia“, în care versuri ca
„Munții nostri aur poartă
Noi cerșim din poartă 'n poartă“
îți umple inima de înduioșare.

Noi suntem siguri, că tocmai opreliștea aceasta va îndemna pe Români ca să o cetească și răscetească în ciuda și necazul acelor, cari voesc să sâdească în noi aceea-ce e dorința lor, dar' ceea-că Dumnezeu nu a voit să fie în noi.

FOIȚA.

Bunica Maria.

Povestire din viața de student.

Cine să nu-și aducă, încă și azi, cu drag aminte de bunica Maria a lui Rogoz, bocotanul din Turzești?!

Ce e drept se scuseră vre-o câțiva ani, unul după altul, în sacul fără fund al „vremilor neîntoarse“ de când „Ea“ și-a luat cu lacrimi în ochi „Rămas bun“ dela noi cesti de pe pământ; dar' amintirea ei 'ni-e cu mult mai scumpă și mai dragă decât să o putem perde așa iute din minte.

Nu! Cum s'ar și pute una ca aceasta? Căci Doamne, Doamne! Ce mai muiere harnică și de treabă era... Dumnezeu să o ierte! Să fi umblat Ardealul de-alungul și de-alatul, dar' ce zic? Chiar și frumosul Bănat — cel avut în gospodăresc multe — și cu greu ai fi aflat o femeie întoate acasă, ca domnia ei!

Nu gândiți, vreau să vă spun povești ori vreau să vă țin de glumă, Doamne

fereste! Eu o cunosc bine, căci am umblat des la casa lor. Și pe mine m'a bătut cu omenia ei de toți cunoscută, dar' mai cu seamă de noi studenții din vremurile acelea vechi, cari reîntorcându-ne acasă de pe la școli, în timpul vacanțelor, rupți de foame, sdrobiți de învătătura cea multă, ce vrând-nevrând ni-o băgau în cap, ca cu tolceriul, și obosiți de lungimea drumului abia apucam să ajungem în „Valea-sărătă“ la casa bunicii, cea alduită de Dumnezeu și de oameni, ca să gustăm din bucatele ce ca o mamă cu inimă bună le întindea înaintea celor-ce se abăteau din drum pe la dumnea-ei.

Nu s'ar fi găsit om pentru lumea asta, care eșind de acolo, să nu le alduească casa și masa! Și cu tot dreptul!

Hei! Dumneavoașta, dragii mei, nici-când nu puteți prețul faptele milostive ale bunicii, după vrednicia lor! Nu, pentru-că nu știți ce bine ne cădea la toți o mâncare bună și o grijă părintească după atâta drum făcut pe jos, cu băta în mână și cu desagii în spate, încărcăți de cărți și zdrențe...

Pe vremea când umblam și noi la școală nu era, rogu-vă „car de foc“, ori tren cum se mai numește pe „domnie“. Tren erau picioarele noastre, cu care făceam pe zi câteva poste — ca cătanele.

(Va urma.)

Septimiu B. Murășan.

De ce nu se arată călugărilor — ângeri?

Un ficior de împărat era hoț mare.

Umblând el mult prin cea lume își mai adăose 12 ortaci lângă sine, cu cari în toată viața numai omora oameni, nu ca mine, ori ca tine, ci de cei bogăți, în aur și argint îmbrățișați. Scurtă vorbă: prăpădiră pe toți ce au avere și dela o vreme începură a se da după de cei mai calici.

Trăia pe vremea aceea un călugăr tare cu frica lui Dumnezeu, care își petrecea viața numai în rugăciuni. Ângerul Domnului îi aducea pe zi odată, la ameazi, de mâncare.

Cum am zis: după-ce hoții nu mai aveau pe cine să omoare dintre cei cu avere, s'ar hotărât să omoare pe călugărul de care po-

Robie sau răscoală?

Stăpânirea maghiară 'și-a pierdut în-
treagă mintea. Ea nu se îndestulește cu
prigonirea noastră a *nemaghiarilor*, ci
se amestecă și prigonește și pe Ungurii
romano-catolici (papistași), pentru-că acestia
nu vor să lase nimic din drepturile bise-
ricii lor, și mai virtuos pentru-că acestia
*au luptat și luptă încă împotriva legilor
păgâne, aduse pentru dărîmarea temeliei
bisericii creștine: legi aduse la porunceala
Jidanilor spre binele și folosul ace-
stora. Eată acum ce scrie o foaie catolice
ungurească a cărei cuvinte mai
bine ar suna dacă ar fi rostite și scrise
de către Românii din nefericita asta de
teară:*

Cea mai grozavă vorbă, ce se poate
în istoria unei țeri este: „nu e
!”

Dar' în Ungaria nu e lege? Mai
multe, decât ar fi de lipsă!

Dar' oare legea vecinic firească
nu-și are păzitor? Nu are un Rege?

Trăească Regele, care a jurat, că
va ține legile. Deci trăească Regele!

Stăpânirea, notarășii, primarii, gen-
darmii și soldații nu sînt pentru aceea,
ca să *încalce vecinica lege și să apere
pe vrednicul de furci.*

Noi poporul nu pentru aceea îi
și îi plătim. Cerem dreptate și
cu stăruință ținerea bătrînei și
aștei legi. Sus la Regele!

Tu cuvînt asupra, părăsește în-
chisoarea, aruncă-te prin negura mișei-
lor dela putere, pentru-ca fiecare de
pe rotogolul pămîntului să se cutre-
mure de fulgerarea ta!

Așadară nici robie, dar' nici rebe-
liune, las' să învingă dreptul sfîntului
și constituționalului jurămint! Sus la
Regele!

*Una e sigură: poporul trebuie
trăească, poporul trebuie să în-
vingă.*

nenim; dar' căpetenia lor, ficiorul de împărat,
a spălat pe *brânci* — ca oare-cîndva Pilat —
nu fie vinovat. Dar' când s'au pornit hoții
pe cale, pe cărare către mănăstirea cea mare
unde locuia călugărul — el, căpetenia,
muri așa ca din senin.

Dumnezeu, de bucurie, că s'a spălat de
vinovăție, nu a vrut să-l lase în focul de veci,
ci a repezit o ceată de ângeri după sufletul
lui. Pe ceilalți era să-i dea de-a roata cu
trup cu tot în iad.

Fînd și el învîluit cu prinderea sufle-
lui, ângerul întăria o zi, de nu duse mîn-
re călugărului.

A treia zi, când îi duse, călugărul se
pucea cu gura de el și începî a-l blagoslovi
mțește și îi zise:

— Trebuia să mai întăria o zi, așa
c'apoi mă aflai lat de foame. Pe unde ai po-
ticălit, de n'ai venit ieri la mine?

— Uite și uite, îi zise ângerul, vre-o
cîțiva înși am fost să apucăm sufletul unui
cătos dela muncile iadului.

Țerani, luați aminte!

În vremea din urmă am primit unele
vești, tare *înrîstătoare*, vești, care tre-
buie să ne pună mintea pe gînduri.

E vorba de *slăbirea credinței față
de legea străbună*, slăbirea în credința
evlavioasă față de *sfînta biserică*. Lu-
crul acesta trebuie să umple de îngrijire
inima fiecărui Român cu durere pentru
soartea neamului seu.

Și oare care e pricina acestei slă-
biri în credința față de biserică? Ce e
pricina, că în poporul nostru începe a
se slăbi credința, pe cînd noi bine știm,
că credința și evlavia e o însușire a Ro-
mânului, însușire moștenită dela moși
strămoși, însușire, care pe Român din
multe necazuri l-a scos, însușire fru-
moasă și mîntuitoare totodată. Încă odată
deci: Care e pricina?

Răspunsul nu e greu de aflat și e
cu atît mai ușor de aflat, dacă vom
privi la cele-ce se petrec în giurul nostru.

Pe de o parte, stăpânirea ungu-
rească încă a lucrat și lucră din răspu-
teri, ca credința în cele sfinte *se slă-
bească* în pămîntenii acestei țeri, dovadă
legile așa poreclite „bisericești“, care au
fost aduse fără-ca poporul să aibă vre-o
lipsă de ele, legi, care lucră cu putere
la *dărîmarea temeliei bisericii*, care
singură numai ne poate mîntui. Împo-
triva acestor legi *am luptat, am pro-
testat*, dar' stăpânirea nu a voit să as-
culte de partea *cea mai mare* a locui-
torilor țerii, și mai bine a făcut pe voia
mult giugiuliților *Jidani*, cari astăzi sînt
tari și mari în această țeară, bătută de
Dumnezeu.

Relele de care ne-am temut, cînd
s'au plănuit legile „bisericești“ ale stapă-
nirii ungurești, se arată și dacă nu ne
vom îndărîi cu atît mai tare în vechiul
obicei de a fi cu evlavie față de bise-
rică, atunci va fi vai și amar de noi.

— Hm!... Dar' cînd o să mor eu, câți
înși o să veniți după sufletul meu?

— Eu singur.

— Cum așa?... El încercat de păcate,...
eu robul lui Dumnezeu!? Apoi la adecă, tot
el mai vrednic, mai cinstit... mai îngrijit... și
mai omenit?

— Așa ar fi, călugăre, numai cît el nu
a fost ca d-ta, dracii s'au apucat de sufletul
lui, să-l hățească încolo, spre curțile lor, de
numai o grămadă am fost în stare să-l scoa-
tem; dar' de d-ta cine s'o acăța?

— Ba du-te ângere în treaba ta, mîn-
care nu-mi mai aduce, la mine n'ai ce căuta,
zise călugărul îndesat.

Ângerul s'a rușinat, de acoloa eși, ina-
poi nu-i mai veni.

De atunci, ci-că nu se mai arată călu-
gărilor ângeri, dar' nici pe călugări *nu-i doare
capul de ei!*

Varșandul-Giulei, 2 August 1896.

Așzită dela Teodor Cordoș, econom.

G. Todica,

Apoi un rîu prea mare ce începe a
bîntui neamul nostru este *ivirea dife-
ritelor credințe străine*, credințe necu-
noscute pînă acum de fiii neamului ro-
mânesc. Cu durere trebuie să spunem, că
am primit *vești* despre ivirea acestor „legi“
și credințe noue, printre Români și în-
deosebi în unele comune din *Bănat*. Nu
e vorba, vor fi lucrînd și străinii ca să
părăsim străbuna lege, pentru-că așa le
vine la socoteală, dar' sînt și alte pri-
cine, care fac pe unii țerani de ai no-
stri, ca să părăsească aceea, la ce înain-
tașii noștri au ținut atît de mult și atît
de cu tărie.

Una și încă cea mai însemnata din
aceste pricini, e *scumpetea traiului*,
e faptul, că viața din ce în ce devine
mai *costisitoare*. Roada pămîntului nu
ajunge, ca să se acopere toate cheltue-
lile, care pe zi ce merge sînt tot mai
mari, mai îngreunătoare și mai lesnicioase
pentru a face, ca din traiul omului să
se facă un adevărat — *netrain*.

Dările sînt *multe și grele* și în-
deosebi țeranul român e mîncat de ele
pînă în mîduvă. Mai punem apoi cea
mai cumplită dintre dări: luxul, dorul
nebul, de a ne îmbrăca mai bine, mai
frumos și mai scump decât ne iartă pu-
terile. Unde lăsăm apoi *risipa* ce se
face pentru cele ale beuturii, pentru cele
ale *petrecherilor*? Cheltuelile acestea fără
socoteală, aduc pe țeran la sapă de lemn
și la băta de cerșitor. Ear' în această
stare aflîndu-se, apoi să nici nu ne mi-
răm, dacă îi trăsnește omului prin minte,
ca să se subtragă dela unele îndatoriri
creștinești, cum sînt de pildă cele față
de *slujitorii altarului*, față de *preoți*.

Ce-și zic acesti oameni? — „*Apoi
pentru-ce să mai plătim popii, atîta și
atîta, cînd eu pot trăi și fără de el
și pentru-ce să nu trec, de pildă, la le-
gea năzarineană, care necunoscînd preoți
în biserică, mă cruță și de creștarii
popii?*” Așa își zic acesti oameni fără

Un vis.

În vis părea, că te țineam
La piept, copilul meu iubit.
De bucurie, eu plîngeam,
Căci îmi părea, că n'ai murit.

Părea, că dulcea-ți respirare
La sînu-mi cald eu o simțeam,
Durere chinuri și 'ntristare
Părea, că nu le mai aveam.

Cu drag te sărutam pe frunte...
Ce plăcută revedere!
Căci te credeam ear' în viață,
Spre-a mamei tale mîngăiere.

Și-aș fi dorit să tot visez
Nici-cînd să mă deștept...
Pe tine să te 'mbrățișda piept.
Să te strîng cu drag

... în vis
Dar' nestatornicul s'au
Așa curînd a dis-am deschis,
Și cînd eu ochii am văzut.
Singură numai m'

socoteală și fără de a înțelege, că prin această faptă se deslipesc de cătră conducătorul lor firesc, de preotul maicii noastre biserici creștine, de slujitorul altarului, care precum în trecut, așa și acum a fost și este cel mai de ispravă *luminător și conducător*.

Vor fi *unii* și dintre preoți, cari nu-și cunosc chemarea sfântă ce o au, de a călăuzi poporul și credincioșii pe calea cea bună, pe calea care duce la îndestulare și fericire, dar' din fericire *nu sînt mulți* și asta trebuie să ne îmbucure și aceasta trebuie să-i facă și pe acei Români — cari au ură față de preoți și trăesc în neînțelegere cu ei — ca să se lapede de gândurile greșite, cum e și acela de a-și părăsi credința și preotul.

Acelor Români, cari au trecut sau au de gând să treacă la altă lege, le spunem: *Cum lucrați nu lucrați bine, pentru-că preotul la Altar slujește și dela altar trebuie să și trăească*, li-o spunem: că ei părăsesc biserica aceea, care ne-a ținut *neamul* și a fost *ocrotitoare* în vremurile grele, în vremurile de restriște.

Terani români, *aruncați ura dela voi* ce o aveți față de preoți, trăiți în *înțelegere bună* cu dînșii, *nu vă desbi-nați și nu vă deslipiți de dînșii*, căci *nennirea* e capul tuturor rătățiilor. *Cum-petați-vă traiul, munciți și stringeți banul vostru*, câștigat cu atâtea ostenele și sudori. Nu cheltuiți pentru lucruri *ne-trebnice* și atunci vă veți ajunge, ca să dați ce e al *Părintelui Părintelui*, și ce e al *Chesarului Chesarului!* Fiți credincioși *bisericii* în care v'ați botezat, căei atunci veți fi fericiti și veți fi scutiți de străinii, cari voesc să vă răpească limba, tocmai prin faptul, că vrea să vă deslipească de maica biserică.

Români, luați aminte, fiți cu ochii în patru.

DIN LUME.

Austria.

Marția trecută Maiestatea Sa Împăratul nostru *Francisc Iosif I.* și-a sârbat ziua nașterii. Cu privilegiul acesta în toate orașele și îndeosebi în *Viena* au fost mari sârbări, la care au luat parte soldații, încungiurați de multă lume.

Gu privilegiul acestei sârbări, Împăratul nostru a decorat pe ministrul pentru afacerile din afară, *Goluchowski* cu cel mai înalt ord și aceasta, pentru stăruitoarea-i muncă sâvârșită pentru așa numita «chestie orientală».

Italia.

Despre starea Italianilor din Africa se scrie, că e tare *neputincioasă*, ear' întăriturile, ca-și-când ele n'ar fi. Locuitorimea întregă a *Abesinie* e dușmănoasă Italianilor. Regele *Menelik*, în lupta dela *Abba-Gamina* a pus mâna pe 12 mii de arme și pe 56 de tunuri de ale Italianilor. Se dă cu socoteala, că în armata lui *Menelik* s'ar fi adăpostit și un colonel rusesc, care diriguește tunarii africani. Italiei, începe a-i merge treburile earăși rău.

Muntenegro.

Moștenitorul coroanei italiene a mers la *Cetime*, orașul de căpetenie al muntenegrenilor. Orașenii l-au primit cu însuflețire pe mirele, care și-a schimbat inelul de logodnă cu o fetișoară de a domnitorului petecului de țeară, numit *Muntenegro*.

Bohemia.

Deputații din Bohemia, având în vedere asuprirea ce o îndură naționalitățile nemaghiare din Ungaria, nu vor lua parte la adunarea de pace, care anul acesta se va ține în Ghena Ungariei. Grecii, Sârbii, Bulgarii precum și Români încă nu vor lua parte.

SCRISORI.

Români la — Ghena.

Baru-mare, în 18 August 1896.

Cinstită Redacțiune!

Cu părere de rău trebuie să vă aduc la cunoștință cum s'au nebunit unii *oameni-ne-oameni* și de prin pregiurul nostru, adevă din *Valea Hațegului*.

Luni, în 17 August au plecat și dela noi niște lunatici de oameni, căci Români nu le pot zice, că de ar fi fost Români *adevărați* nu ar fi făcut *rușine* neamului nostru și *fală* la cei străini, care mult ne batjocoresc și ne asupresc, în fel și chip.

Când s'a auzit despre ducerea la *Buda-palestina* nu s'au învoit *nici unul*, dară ce să vezi? A trimis jupănașul de notărășel niște hârtoage de hârții pe la slăbănogii de primari de sub alui „neorîndueală” și apoi după multe *asudori* s'au ales niște păcătoși care au mers la țirgul din Pesta să se îndoape cu *papricaș de cal*, ca de vite curate, de care au fost sătui, dacă au văzut pe alții mîncînd, dar' prin măsesele lor rare-ori s'a străcurat.

Dealtmintreni, spre cinstea lor fie zis și mulțumită celor scrise de iubita noastră „*Foaia Poporului*”, nu s'au ales decât 4 oameni din 4 sate, din giurul Barului-mare, cai s'au dus în Pesta ca să fie de risul lumii. Acum se vede cari sînt *Români adevărați* și cari sînt *draci întunecați*. Acești Români verzi ca ștejarul iarna când pică frunza de pe el, sînt următorii: *Nicolau Traian*, cantor (ce pagubă de acest om, că mai poartă numele lui *Traian*, prin Pesta!) apoi *Gavriil Bolia*, primar (între stricați), un gornic dela un grof din *Baru-mic* și primarul *Ioan Muntean* din *Galati*.

Rușine să le fie acestor oameni, cari au făcut voie bună la Maghiari, se zică, că toți Români se bucură de dragul „*milleniului!*” Acum s'a ales făina din țărțe și *Iuda* dintre cei *12 apostoli*. Pe semne nici unul *nu cetește* „*Foaia Poporului*”, ca să învețe din ea, ce e *bine* și ce *nu e bine* de făcut. De două-ori: *Fie-le rușine!*

Teranul.

Ah! Fugi tu vis înșelător
Și fericiri amăgitoare,
Căci doară pentru-'n muritor
Nu-'s clipe fără de 'ntristare!

Ear' tu suflet nevinovat
Reîntoarnă ear' în cerul sfânt,
Căci nu 'ți-a fost de soarte dat
Ca să trăești pe-acest pământ!

Maria Imberuș.

Cântarea României.

(Urmare și fine.)

48.

Domnul Dumnezeu părinților nostri înduratu-s'a de lacrimile tale, țeara mea? Nu ești îndestul de smerită, îndestul de chinuită, îndestul de sfâșiată? Văduvă de vitejii tăi, tu plângi cu pîrul smuls și despletit pe mormintele lor, precum femeile se jelesc pe mormîntul mut al soților lor!...

49.

Neamurile auziră țipetul chinurii tale; pământul se mișcă. Dumnezeu numai să nu-l

fi auzit?... Răsbunătorul preursit nu s'a născut oare?

50.

Care e mai mândră decât tine, între toate țerile sâmênate de Domnul pe pământ? Care alta se împodobește în zile de sârbătoare cu flori mai frumoase, cu grâne mai bogate?

51.

Deșteaptă-te patria mea! Biruie-ți durerea... E vreme ca să eși din amortire, semînție a Domnilor lumii! Aștepti oare spre a învia, ca strămoșii tăi să se scoale din mormînt? Într'adevăr, într'adevăr; ei s'au sculat și tu nu 'i-ai văzut... ei au grăit și tu nu 'i-ai auzit... Cingeți coapsa ta, cată și ascultă!... ziua dreptății se apropie... toate popoarele se mișcă... căci furtuna mântuirii a început... Vezi, că cu cât mai mult îți pleci capul, cu atât cei spurcați își bat joc de tine și sug sângele tău... Din dreapta și din stînga piticii și uriașii rîvnesc la tine, ori-cât de slabă și sdrumicată ești.

52.

Sfîrșitul ispitelor se apropie... căei vremea trece iute... și semne s'au arătat pe cer... și blăstîmul a covîrșit măsura... Oamenii sângiurilor 'ți-au mistuit rărunchii... Ei înălțară truția lor pe tîlhărie... avuția lor pe foametea ta... boeria lor pe zdrențele tale... puterea și strălucirea lor pe sângele ce tu vărsași într'o sută de bătălii, unde părinții lor nu erau!... Ține minte numele lor, o țeara mea, și numele străinului ce te împilează, ca să le afurisești!

53.

Aurică copilă, cântă-mi frunză verde, cântă-mi floarea câmpului, cântă-mi floarea muntelui, cântă-mi nădejdea... Nădejdea e glasul Domnului! Popoarele trebuie să se ispășească și să se curățe de păcatele lor, căci prin ispitele suferinței numai se curăță popoarele... Cele-ce am făcut în vremea trecută nu sînt ispite... căci rodul luptei erau libertatea și dreptul nostru... Ispitele sînt strămbătatea judecătorilor... despoierea văduvei și a sormanului, desfrânarea și mișelia, min-

Oameni fără căpătâiu.

Dindeleg, în Iulie 1896.

Domnule Redactor!

Ca să știți și d-voastră cât e de *batjocorită* maica noastră biserică din *Dindeleg* de către unii *răuvoitori* și slabi în credință, slabi de ânger, vă împărtășesc următoarele:

Mai anii trecuți un rău credincios cu numele *Ioan Gergelū* nevoind a da preotului *lecticalul* (portia) cuvenit, fără numai la *intervenirea gendarmilor*, de altădată fiind pedepsit, pentru-că nu 'și-a dat copiii la școală, a prins ură față de preot și pentru acest sfârșit 'și-a alcătuit partidă, căreia 'i-a zis: »*Nu veți mai plăti preotului nimic de acum încolo!*« Așa grăind a amăgit vre-o 70 inși și au pornit cu pri pe la *consistorul* din *Gherla*, care a trimis pe dl protopop ca să împace lucrurile, însă pace nu s'a făcut, căci ceata răsvrătiților a cerut, ca preotul să ese afară din sat. Mai apoi s'au înștiințat că ei, vre-o 40 de inși trec la altă lege. Au și mers la protopopul neunit din Dej. Acela dându-le lămuririle de lipsă și spunându-le condițiile de trecere, s'au refors acasă și s'au pus ear' pe lucru și au mai năseocit vre-o 10 pri împotriva preotului, care toate s'au adeverit de minciuni cornurate, din partea chiar a consistorului.

Răsvrății însă tot nu s'au liniștit, ci căpetenia lor *Ioan Gergelū*, curatorul, a încuiat biserică chiar în *Joia Înălțării* și a stat biserică încuiată 17 zile, spunând, că nu o va deschide până-ce nu va veni preot nou.

La acestea ne-am plâns episcopului *Gherlei* și la pretorul cercual, care îndată a trimis o patrulă de gendarmi, care pe *Ioan Gergelū* 'l-au strins la predarea cheii, însă fără nici un folos, căci mai bine s'a lăsat legat și exortat la judecatorie, unde până acum de 3 ori a fost ascultat în pricina aceasta.

Episcopul a trimis pe dl canonic *Alex. Bene*, să ceară cheia, dar' nu a căpătat-o, până-când în preseara *Duminecii* tuturor sfinților numitul canonic eșind la față locului cu un *lăcdar* au deschis biserică și au făcut o a doua cheie.

Neajungându-și scopul corifeii nostri nici pe această cale, s'au dus la episcopul mai în toate zilele, unde totdeauna au fost primiți în audiență, îndrumându-i cu cuvintele scripturii la *pace* și li-au implinit toate, câte au cerut, anume: 1. La sărbătorile cele mai însemnate la misie și la toate funcțiile pe

seama lor totdeauna le-au dat preot străin din parochiile vecine și din *Gherla*. 2. Cîntirumul dela biserică, care s'a folosit tot de preoți, pe viitor să treacă în folosul bisericii. 3. Senat școlar să se aleagă numai din partidul lor. 4. Școala conf. pentru a cărei reparare s'au fost făcut pașii de lipsă, să nu se refnoască. Dascăl calificat nu le trebuie, că ei s'au tocmnit, cu un *nemernic* cu 60 fl. și „adălmaș“, de școală au închiriat o căsuță a unui morar, necorăspunzătoare 6. Să se depună fătul actual și în locul lui să se aleagă altul din partidul lor, asemenea și cantor.

Toate acestea impliniindu-le Episcopul precum le-au cerut cu cugetu că pe această cale va reuși pacea, dar' înzadar, că în loc de pace mai tare s'au tulburat. Acuma fătul cel nou, *Joi* înaintea *Crăciunului* de nou *încue biserică* și cheia o face pierdută până *Sâmbătă* după *Crăciun* a. c., când protopopul eșind afară și neputând scoate cheia dela făt a trebuit se deschidă biserică cu lăcătuș și se facă o a 3-a cheie nouă; așa pe sărbătorile *Crăciunului* am fost fără biserică afară de prima zi a *Crăciunului*, când episcopul a trimis un preot din cancelaria se să ne slujască sfânta liturgie în această mare zi.

După aceste câteva săptămâni înmormântând preotul pe un poporean, după înmormântare noul făt a dus la casa sa vestimintele de îngropare, crucea de mână, două luminări, cădelnița și vestimintele ministranților până când protopopul la vre-o două săptămâni cu greu le-a scos, în acest timp s'au săvârșit misse și o înmormântare fără vestiminte de doliu, fără cădelniță și cruce. Un requiem al unui poporean, în lipsa acestora, nu s'a putut săvârși. Tot așa în timp de 2 ani, mai cu seamă la sărbătorile cele mai însemnate am fost de ris la confesiunile străine, până când și contrarii și noi am stărut la episcop, ca se decidă odată cauza, ce după sărbătorile *Crăciunului* s'a și decis, ca „preotul în cele acuzate să declare de nepătat și ca atare rămâne în parochia sa, contrarii se îndrumară cu acusa lor, cea fără nici un temeu, cîntirumul trece în folosul bisericii, și preotul are de a-și solvi contribuția sa canonică începând din capul anului trecut. Noi ne-am mulțumit cu acest decis, deși am dorit foarte, ca cîntirumul să se lase preotului, cum a fost, ear' curatorul *Ioan Gergelū* să se depună din postul seu, ca inimic al preotului și al bisericii.

răsboiul și în câmpiile pârjolite, cetele tătarești tîrînd în fuga mare, legați de coadele cailor lor, pe femei, copii și bătrâni!... Era atunci vremea luptei... era vieată, bărbăție și putere, vitejie și jertfire către patrie... Cei-ce făceau acele fapte mari aveau o patrie... și erau umărul drept al țerii și țeara noastră era zidul cel tare al credinței!...

55.

Orașele s'au întemeiat din nou, dărîmăturile turnurilor și ale palaturilor de care șanțurile erau pline nu se mai ved... și alte palaturi și turnuri s'au înălțat în locul lor... Copiii robiți întorsu-s'au din țeara tătarească... Dar' oamenii săngiurilor nu-ți deteră înapoi libertatea, pământ al durerilor... și copiilor tăi le-a rămas numai robia!... Pe câmpurile de bătaie ved oameni cu brațele goale, cu piepturile desvélite, cari se prevălesc peste ascuțișul paloșelor... și în locul ori-cărui om ce cade, în locul ori-cărui piept ce se despică, alt piept și alt om se pune îndată... carnea ascute ferul... bătrâni robiți cântă... femeile blastemă pe cei mișei... Și în orașele

Contrarii au apelat la metropolia *Blajului*, unde în luna trecută s'au și subșternut toate actele.

La Paștile aceste încă au voit contrarii să încue biserică, dar' nu le-a succes, amestecându-se în afacere pretorul din cerc.

Ce să va mai întembla, vom ved.

Ioan Budusan, abonent 8432.

Stipendii din Blaj.

Un stipendiu de 400 fl. unui student care ar voi să se pregătească în *Budapesta* de profesor de desemn liber și geometric. Tînărul va avè să fie 10 ani profesor în *Blaj*. Terminul expiră în 25 August 1896.

— 10 Septembrie st. n. —

Unsprzece stipendii din *Blaj*, din fundațiunea *Alexandru Șterca Șulut* și anume: 3 stipendii de câte 400 fl. pentru *juriști* și *medicinisti*, cari să studieze afară din *Ardeal*. 1 stipendiu de 300 fl. pentru stud., care frecventează *metalurgia*, *tehnica*, *pedagogia*, sau ori-ce științe reale. 1 stip. de 200 fl. pentru *juriști* în *Cluj*. 4 de câte 100 fl. pentru *gimnastiști*. 2 stip. de câte 60 fl. pentru *gimnastiști*.

— 10 Septembrie st. n. —

Două stipendii de câte 300 fl. din fundațiunea din *Blaj* a lui *Ioan Daniel*. Un stip. de 80 fl. din fund. *Lazar Baldi*. Pot concura numai tîneri din comit. *Clujului*.

— 10 Septembrie st. n. —

Două stip. de câte 60 fl. din fundațiunea *Ioan Fekete Negruțiu* pentru *gimnastiști*. Pot concura și eleve gr.-cat. Din fundațiunea *Constantin Alutan* 2 stipendii: unul de 60 fl. folosit de un comerciant, altul de 40 fl. pentru un *gimnast*.

— 10 Septembrie st. n. —

Din fundațiunea *Parteniu Moldovan* un stip. de 40 fl. pentru *gimnastiști*. Din fundațiunea *Dr. Ioan Vancea*: 1 stip. de 300 fl. pentru *juriști* sau *politehnici*, 3 stip. de câte 60 fl. pentru *pedagogie*. Din fundațiunea „*Dr. Simeon Ramonțai*“ și anume 4 de câte 315 fl. pentru ori-ce școală de știință ori artă, în *Viena* și *Budapesta*; 3 stip. de câte 84 fl., toate trei destinate pentru *juriști* la universitatea din *Cluj*. 3 de câte 63 fl., folosite până acum de *gimnastiști* și *juriști*. La stipendii pot concura numai tîneri din *Ardeal*. Un

ciuna și lăcomia, sgărcenia și impilarea domnilor și a boierilor... cumpăna nepotrivity a dreptății... uciderea proslăvită... robirea pentru unii și desfrul pentru alții... toate acele fapte grozave pentru care sau cutropit *Sodoma* și *Gomora*, orașe urgisite de Domnul pentru blăstămățiile lor! Și toate aceste ispite le cercași țeara mea... și le suferi încă și acum... Păharul fărădelegii s'a umplut peste măsură și palaturile lor de strîmbătate se prăvălesc surpate de blăstemele poporului!... Făptuitorii tălhăriilor se spăimîntează înșiși de faptele lor... Domnul 'și-a întors cu scârbă fața dela dînșii și ângerii s'au depărtat cu groază de ei. Ești sarbădă și slăbă-nogită... ai suferit toate țeara mea!... Ridicăți puțin capul strivit și cată de vezi... semne s'au ivit pe cer... Furtuna mântuirii a început!...

54.

Să nu ne întristăm de vremea trecută când bătrâni ne povestesc bătăliile cele uriașe și ne arată dărîmăturile unei cetăți, când ne zugrăvesc lupta, șgomotul, sângele și câmpia morții, ciuna și văpaia focului, foametea și

tale cele noue, țeara mea, se află numai oameni fără inimă; în palaturile tale nu se mai aude de vitejie... ci de lăcomie și nedreptate!... Pe câmpiile tale și pe drumuri trec niște fețe sarbede și veștede, fluierând doina duioasă.

56.

Viscolul pustiirii a suflat pe acest pământ... sângele părinților în vinele strîmte ale strănepoților a secat.

57.

Viforoase erau vremile cele vechi... dar' oamenii se nășteau tari... pământul era acoperit de dărîmături și de trupuri moarte... dar' din acele câmpii ce fumegau de pârjol și de măcel, se înălțau strigări de biruință și de libertate! Ticăloșie și moarte sînt și acum... dar' unde e libertatea și biruința?... Ce ar fi ajuns patria astăzi, dacă strămoșii nostri ar fi dormitat și ei!...

58.

Deșteaptă-te, patria mea! biruie-ți durerea... E vreme ca să eși din amorfie, semînție a domnitorilor lănu! Aștepti oare,

stip. de 60 fl. din fundațiunea fericitului „Ioan Bob”. Stip. a fost folosit de un cadet. 1 stip. de 60 fl. din fund. Petru Maior pentru un gimnasist. Unul de 120 fl. din fundațiunea Kleineană, folosit de un gimnasist.

Ajutoare pentru școlari, dela „Asociațiune”.

Cu terminul de 31 August st. n.

1. 100 fl. stip. pentru un tânăr român din Munții-Apuseni, ca să poată urma cursul la vr'o școală de sculptură din patrie. 2. Unul de 40 fl. pentru școlărițe, care cercetează școala Asociațiunii din Sibiu, sau cea elementară, tot din Sibiu. 3. Unul de 60 fl. pentru stud. dela gimn. ori reale, fără deosebire de confesiune.

Școale pregătitoare

pentru

postari și telegrafiști.

La oficiile telegrafo-postale din Brașov și Murș-Oșorheiu, se va deschide cu începutul zilei de 15 Septembrie c. n. câte un curs practic de 6 săptămâni pentru deservirea slujbașilor manipulanți de poste și telegraf cu plată la an de 500 fl., care crește până la 700 fl. și bani pentru locuință. La aceste cursuri pot fi primiți: 1. În întâia linie suboficierii militari, cari în înțelesul paragrafului 5 al art. de lege II. din 1873 au dreptul de a fi mai bine primiți la plinirea unor slujbe mai mici. 2. De aceea, cari au gătat patru clase gimnasiale, reale, civile, ori atfel de școală de rangul acesta și sunt aplicați ca administratori sau dirigenți postali. 3. Alți bărbați cu aceeași pregătire, cari au implinit 18 ani, și dacă de acestia nu s'ar afla îndestulitor, atunci pot fi primiți și tineri cu 16 ani. Doritorii trebuie să dovedească mai departe, că nu sunt trecuți de 35 ani, că sunt cetățeni în Ungaria sau Ardeal, că cunosc limba ungurească, că au vieață nepetată și că sunt sănătoși, așa încât se poată sluji la postă și la telegraf. Plata pentru înscriere și învățare este 10 fl., dela care pot fi scutiți numai suboficierii militari. Rugările pentru primire, scrise cu mâna proprie și provăzute cu atestatele de lipsă, sunt a se adresa până în 31 August c. n. prin primăriile sau prin solgăbirae direcțiunii postelor și telegrafului în Cluj.

spre a învia, ca strămoșii tăi să se scoale din mormânt? Într'adevăr, într'adevăr ei s'au sculat și tu nu 'i-ai văzut; ei au grăit și tu nu 'i-ai auzit... Cingeți coapsa și ascultă. Ziua dreptății se apropie... toate popoarele se mișcă... căci furtuna mântuirii a început!...

59.

Nu 'ți-s'a zis oare prin gura unei slugi a Domnului: „Domnezeul părinților vostri se va îndura de lacrimile slugilor sale și va scuța pe unul dintre voi, care va așeza pe urmașii vostri earași în volnicia și puterea „lor de mai înainte...?”

60.

Deci timpul sosit-a!... Semne s'au ivit pe cer... pământul s'a clătinat de bucurie... un blăstăm groaznic s'a auzit despre Apus și toate popoarele s'au deșteptat!...

61.

Cingeți coapsa, o țeara mea... și-ți întărește inima... Mează-noapte și Mează-zi, Apusul și Răsăritul s'au luat la luptă... urlă vijelia... Duhul Domnului trece pe pământ!...

CRONICĂ.

Dr. Weigand între Români. Vestitul învățat din Lipsca (Germania), a sosit în Arad la 3/15. I. c. De acolo a mers apoi prin comunele Pecica, Micălaca, Vinga, Monostur, Leceani, Cuvin, Lipova etc. Binevoitorul scrutător al dulcii noastre limbe, a fost prin toate ținuturile bine primit și nădăduim, că și pe mai departe va fi asemenea primit. Dnsul va sosi în urmă în Ardeal. Să-i zicem cu toții un: Bine ai venit!

*

La închisoare pentru Manifest. Tribunei 'i-se scrie din Alba-Iulia, că dl Rubin Patifa, membru al comitetului partidului național a fost întemnițat acolo și încă ca pe un hoț de rând, cu toate-că dmsul n'a săvârșit alt păcat, decât că a alcătuit și iscălit Manifestul dat, de către cei 7 membri ai comitetului național. Și apoi se nu te cuprinză fiori la auzul vorbelor unor Români de ai noștri, cari tot mai cred în putința unei împăcări cu Ungurii? Blăstēmul neamului să-i hărăzească pe aceia, cari prin „împăcare” voesc să ne dee legați cu mâni și cu picioare căpeteniei tartarului, lui Bánffy.

*

La temniță. Ni-se scrie, că preotul și învățătorul din comuna Hening au intrat în temnița Seghedinului pentru a-și îndeplini osânda-le croită pentru nevinovăția lor. Deasemenea și preotul Stanca din Vurpăr încă e închis în temniță la Alba-Iulia, orașul atât de vestit în timpul din urmă, în ale cărui temnițe în curând au se mai stee și alți Români din Alba-Iulia, judecați pentru mult deochiata „ațfățare”. — Cicoană „Revistă” dela Orăștie, ce zic oamenii „matale” despre aceste întemnițări cu ridicata, ce fel de „menunată” „împăcăciune” cu Ungurii e aceasta? Răspunde, sau dacă nu ești în stare puneți oamenii dela București, ca se răspundă ei, căci sunt mai meșteri, când e vorba de „împăcăciune”.

*

Osândire — Ungurilor. Sălbătăciile haitelor dela Oradea-mare, care nu au cruțat nici locașul lui Dumnezeu, nici casa episcopescă, au ajuns în cele din urmă înaintea tribunalului și, minunea minunilor, tribunalul unguresc din Oradea-mare 'i-a și pedepsit pe acei tulburători de ordine, care au ridicat peatra asupra căsilor unor oameni nevinovați, dar' care au păcatul de a se fi născut Români. În decursul procesului dintre pirtori s'au purtat mai brav d-nii Iustin Ardelean, redactorul „Vulturului” și Dr. Ioan Buna avocat în Oradea-mare. Vestitul Lăurân, bag-seamă ca se nu se facă de ură cu cei dela putere, dela care așteaptă cărja episcopescă, a zis în fața juzilor, că el le eartă celor-ce 'i-au dărîmat casa. Dintre bătăuși Bertsey György și redactorul Sas Ede au fost osândiți la câte 6 luni temniță, ear' alți 8 au fost osândiți la 1 lună de închisoare. Cu alți 9 se va ținea proces mai târziu. Păgubiții au fost îndrumați ca să-și caute despăgubirea prin judecătoria civilă.

*

De ce nu face și al nostru așa? Ministrul de războiu din Bavaria (din țeara nemțească), a dat poruncă la toți oișirii din țeară, care poruncă să o spună la ficiori, cari după-ce 'și-au implinit anii de cătănie, sunt lăsați acasă. Între altele oficerii trebuie să le spună cătanelor cu obișit și aceea, că oriși-ce le va trebui (haine, cisme și altele), să cumpere numai dela Nemți și dela creștini. Mărfurile dela creștini sunt totdeauna mai

bune și mai trainice, decât cele dela Jidani. Să se păzească așadar' de bolte jidovești și mai cu seamă de bolte de vechituri.

De ce nu dă și ministrul nostru o poruncă ca asta, ca să ne scăpăm mai curând de afurisiții de Jidovi? Dacă n'ar mai intra nimenea în bolta jidovească, ar trebui Jidanul să-și iee catrafusele și să se întoarcă de unde a venit. În mai multe orașe mari creștinii țin adunări și se sfătuiesc, cum s'ar putè scăpa mai curând de lipitorile de Jidovi. În Viena se țin adunări de acestea mai des, decât oriunde. Pe conducătorul creștinilor îl chiamă Luenger, care în 10 Aug. n. a fost la München (în capitala Bavariei) și a ținut o vorbire contra Jidanilor, într'o adunare de 6 mii de creștini. De aici s'au dus mai departe, pentru-ca să țină și în alte părți vorbiri și adunări de felul acesta.

München, în 8 August 1896.

C. L. universitar.

Vrednic de urmat. În mijlocul necazurilor, cari se grămădesc asupra neamului nostru, pare că te mai răcorește câte o faptă vrednică săvârșită de câte un Român de ai noștri. Asemenea bărbați, durere, sunt rari, dar' și cari sunt apoi sunt vrednici de toată lauda, dacă trăesc, și vrednici de aducere aminte, dacă a trecut dintre cei vii. Un asemenea bărbat destoinic al cărui nume e vrednic de pus în cartea de aur a neamului românesc e și dl Nicolae Munteanu dela Lugoj, care pe lângă alte multe binefaceri bisericii și școlii românești a mai dăruit zilele trecutului 30 mii fl. și anume pentru ajutorarea școlărilor uniți de Român, cari sunt în stare s'armană. Dee Dumnezeu ca fapta aceasta măreață să o săvârșească și alții!

Sași la luptă. Capul bisericii săsești a dat la iveala o scrisoare mai lungă, în care porneala Ungurilor și indeosebi a stăpânirii de a ungarisa școalele, e aspru combătută. Foile ungurești țipa ca din gura șerpelui.

Îi hulesc toți. De episcop sârbesc în Verseț era ales Zmeianovici și orașul 'i-a făcut o primire frumoasă, dar' lucrul naibii, arcul pe unde avè să treacă episcopul, domniile de acolo au aflat de bine a-l înfrumuseța și cu steaguri ungurești, care însă spre cea mai mare amărăciune a millenariștilor, au fost călcate în picioare și arse. Dacă vor primi tot astfel de semne de dragoste, apoi, zău, nu știm unde vor ajunge.

Cu două măsuri. Din comuna Zamni-se scrie, că poporul de acolo e foarte întăritat din pricină, că la facerea drumului numai Românii sunt îndatorați se lucre, pe când baronașul Ungur, ale cărei cară, zi de zi umblă cu zecile pe drum, nici măcar lucru de o zi nu a săvârșit. Bieții Români, ei fac drumurile, pentru-ca înbuibații și bocotanii să umble pe ele!

Poveste nevăzută și neauzită. Foaia „Zastava” din Neoplanta scrie, că în grădina dascălului Timoteiu Dobrin din Petroveț a crescut un fir de cucuruz (porumb, păpușoiu), care are 18 ștuleți (tulăi). Oamenii călătoresc anume la grădina dascălului pentru a vedea această minune.

Cununie. Dl August A. Nicoară și d-na Lucreția Costa ved. Olariu s'au eununat la 9 August.

Reprezentanți harnici! Ni-se scrie, că reprezentanța comunei *Satul-nou* în 13 Aug. c. n. a hotărît să țină și pe anul viitor arênda dreptului de cărcimărit și consum, cu toate că în anii trecuți au avut pagubă de mai multe mii de florini cu această arêndă. Tot atunci au mai hotărît înțelepții satului să cumpere o casă părăsită cu 14500 fl. ca se facă din ea încă 3—4 școli comunale, pentru luminarea poporului! Reparatura acestei case abia va costa vre-o 6—8 mii florini. E vrednică de mare laudă astfel de reprezentanță, care jertfește atâta pentru binele poporului, căci comuna e bogată, nu are numai o sută de mii florini datorie și pentru cheltuielile comunale va pute ușor să rupă 500 jugere de pământ din pășunea (utrina) comună și se mai facă și puțin arunc comună pe locuitori. Cei bogați abia vor simți aceste sarcine, ear' cei săraci trebuie să se ducă în alte țeri sau să bea rachie până nu vor mai simți vremurile grele. Așa gândesc lingăii și așa să le ajute Dumnezeu, cum fac bine poporului!

Solgăbirău păcălit. Din *Orăștie* primim următoarele: Cu deosebită bucurie vin a vă aduce la cunoștință, că nemernicul plan al fisolgăbirăului *Fodor* din *Orăștie*, de a duce călușeri Români la Pesta, a fost zădărnicit. Tinerii amăgiți la început, îndată-ce au înțeles, că cum stau lucrurile într'adevăr, s'au retras și Luni, când au plecat din *Orăștie* la tîmbălăul din Pesta, s'au dus numai niște Țigani și niște tărăhoi de meșteșugari, între care nici un puiu de Român! Spre laudă și cinstea lor, vă trimit și numele acelor ficiori, cari au fost amăgiți, dar' s'au întors earăși la calea cea adevărată. Eată-i: Ioan Oancea, Dănuț Măin, Ioan Căroi, Iosif Bocănit, Nicolae Buduran, Adam Pêrvan, George Mănuț, Vasilie Schiopesc, Vasilie Prunc, Pavel Carașca, Ioan Șiuluț, Ioan Lac a Ilenei.

Romanus.

De-ale legii noue. Primim următoarele: Răposând *Flore Stinbe* și *Floare Țucaș* din comuna *Dobrești*, renegatul Român *Budai Pál* n'a voit să primească înștiințarea făcută de mortuarul acelei comune, pe cuvânt, că nu trebuie scris *Flore* și *Floare*, ci *Lörincz* și *Virág* (!) Purtându-se urît acest nefericit de renegat, preotul și mortuarul 'i-au răspuns, că ei nu sînt traducători de nume, și că să-și vadă de drum, căci altminteri va păți-o rău, ceea-ce nici nu 'i-ar strica.

Un corb de pe munte.

Furtună groasnică. În urma căldurilor de nesuferit de care aveam parte, în *Mercurea* trecută s'a descărcat o furtună înfricoșată asupra comunei *Mogoș* și giur. Și furtuna împreunată cu ghiată de mărimea nucilor, așa a venit de repede încât a sdrobit total sămănăturile și holdele de pe câmp, așa de tare, încât nici cosi nu s'a putut în cele mai multe locuri. Și vai Doamne, la ce nădejde și imbelșugare mare să așteptau bieții plugari, de oare-ce așa holde frumoase și bune ca în anul acesta nu au fost de mult. Dar' eată! voea lui Dumezeu! Le-au sdrobit cu desevîrșire. Pagube groasnice, și o sărăcie și mai groasnică peste bieții plugari Români de aicea. *Mogoș*, în 4/16 Aug. 1896.

Vasile David, paroch.

Tot în ziua de 7 August s'a descărcat o grindină asupra comunei *Luncșoara* precum și asupra comunelor *Dubărcinești*, *Gheleşeni*, *Fosan*, *Tapa*, *Vadu* unde a descoperit biserica. Tot o astfel de năpastă a căzut asu-

pra altor comune din cercul *Aleșdului*, în *Bihor*. Pagubele făcute sînt grozav de mari. Sărmanul țeran, din ce va trăi și cu ce va plăti dările?

Petru Cipou, inv.

— **Năpasta.** Primim următoarele: În 12 Aug., la 3 ore d. a., a căzut peste întreg hotărul comunei noastre *Bistra* o ne mai pomenită peatră, nimicind tot cucuruzul, grâul, cânepa, iarba, crastaveții și tot soiul de poame, lăsându-ne cersitori, spărgînd coperișele caselor și omorînd vite. Peatra a stat de *Mercuri* până *Joi* dimineața, de cugetai că e în puterea iernii.

Ioan Haiducu, abonent.

Numai 30 milioane. Că Ungurii vor duce statul la un adevărat *bancrot* să vedește și din faptul, că după socoata făcută, venitele țerii în al doilea sfert al anului acesta fac nu mai puțin, de 30 milioane 30 milioane au înghițit tîmăluitoarii, ear' țeara plînge și plătete.

49 mii florini — furati. *Perciu-natul Koppenstein* din *Siofok* a înșelat dela banca ungurească de credit din Pesta suma de 49 mii fl. — Să grăbesc *Jidani* cu înșelăciunile, ca se nu-'i iee alții pe dinainte!

Înghiț la noduri. După-cum știm, la adunarea gazetărilor ce s'a ținut anul acesta în „*Ghena*“, au luat parte și redactorii rușești. Acestia reîntorcîndu-se acasă fac, milleniul unguresc de trei parale, ear' pe Unguri îi înfăoșează în adevărata lumină: sîlbaticii, vrednici de rîs.

Sat luminat. Din *Boian* ni-se scrie: Domnule Redactor! Judele nostru ne-a dăruit cu un steag unguresc. Acum mai zică cei din Pesta, că comuna noastră nu e luminată?

Abonent nr 4419.

O poruncă bună. Ministrul de războiu al Austro-Ungariei a dat o poruncă, în înțelesul căreia de acum înainte la gendarmerie pot concura numai acei suboficieri, cari pe lângă cunoștința limbii oficioase, vor mai cunoaște și limba locuitorilor din acel ținut. — O asemenea poruncă am fi putut-o aștepta un milleniu întreg dela stăpînirea ungurească și tot nu s'ar fi dat.

Examene de primire se vor ține la școala centrală de agricultură dela *Herăstrău* în 16 August c. v., la școalele de meserii din *București* și *Iasi* în 1 Septembrie v. și la școalele practice de agricultură din *Strihăreți*, *Armășești* și *Roman* la 16 Sept. v.

Banii se înmulțesc, în felul acela, că la porunca stăpînilor din *Austria* și *Ungaria*, de acum încolo se vor pune în circulație mai mulți bani de câte o jumătate crucer și aceasta pentru țeranimea cea necăjită.

Știri mărunte. Tetea *Cârțan* să află în — Paris.

— Un finanț din *Brinn* a descoperit un lucru groaznic. O femeie voia să treacă peste o rampă, când colo o oprește finanțul și o întreabă, că ce are în corfă. „*Haine de-ale patului*“, răspunse ea. Finanțul însă totuși a căutat și a găsit un copil mort, pe care femeia a vrut să-'l ducă să-'l îngroape într'alt oraș.

— Într'un sat din *Francia* s'a omorît un om în vîrstă tocmai de 100 ani. El s'a aruncat într'un rîu, numai pentru-că îi era frică, că nu mai moare.

R Î S.

Țiganul la judecată.

Județul: *Mare cutezanță din partea D-tale, cioara, să spargi ziua ușile oamenilor și să furi.*

Țiganul: *Aruși îs doi ani de zile de când 'mi-ai băgat vind, că am spart noaptea. Ziua să nu sparg, noaptea să nu sparg, dar' când?*

Bălan și Muntean.

— *Mei Țigane, a murit tat-to pe drum.*

— *Ptiu, băgasar hantatar în tine mama, că luleaua mea este la el!*

Între doi frați, Țigani.

Mei Țigane, hai să îngropăm pe mama!

— *Mă, eu 'țam spus, că nu am bani să te ajut.*

— *Mă, apoi să știu, că eu îngrop partea mea, și partea ta trăsnițu'n ea.*

Romul M. Albu.

POSTA REDACȚIEI.

D-sale G. Boda în *Nădab*. 1. Noi așa credem că „*Biblioteca nouă*“, sau cea a lui *Saraga* le-ar publica, cealaltă nu credem. De-altminteri și la noi se poate trimite, avînd și noi tipografie. 2. Amîndouă rapoartele, al lui *Avram Iancu* și ale prefecților *Axente* și *Balint* se pot cumpăra dela librăria „*Tipografie*“ cu 15 cr. și porto.

D-sale *Gavriil Bogdan* inv. în *Fînteșul-mare*. Da, să poate. Vom face totul. Scrie numai!

D-sale *Ioan Haiduc*. Dacă ai pornit în contra lui proces, așteaptă sfîrșitul, ear' hotărîrea trimite-ni-o și nouă, ca să ne folosim de ea.

D-sale *Enea P. Bota*. *Scrisoarea* am primit-o. Mulțămesc pentru cele ce se cuprind într'însa!

Mai multora. Vă rugăm să nu ne mai scrieți pe cărți postale deschise de cele ce »*haramine mil-lenare*« pe ele, căci nu putem descifra. Nu primiți astfel de cărți postale, dacă vi-le dă chiar și pe nimic.

Correspondentului din *Baru-mare*. Repre-tanța comună să nu voteze nici măcar o lăscăe frîntă pentru dobitoacele, care s'au dus la Pesta. Banii comunei nu sînt de jaful unuia și altuia.

D-lui I. D. Poesia:

— *Amoreza mea de-ai ști,*

«Ce fer mare-i a iubi»...

— *«Lasă-te de poezie*

Și nimica nu mai scrie!»...

D-sale *Ioan Ghioghiu*. Poesiile sînt prea cunoscute.

D-sale *Emanuil Suci*. Anecdota să va publica cît ce vom dispune de spațiu.

D-sale *Nistor Căndea*. Filele trimise sînt din cartea de poesii a dlui *Iosif Vulcan*, redactorul „*Familei*“.

Domnilor *Iosif Stanca*, *Septimiu B. Murășan*, *C. Lacea* în *München*, *V. Sala*, *T. Trombițaș*. *Primită-ți scrisorile?*

D-sale *Nicolae Lucan* în *Vama, Bucovina*. O asemenea carte nu se află în limba română. Salutare!

D-sale *Mîndricelul* în *Bomânia*. Am primit scrisoare de salutare. Mulțămită!

D-sale *Petru Cipou*, inv. în *Bihor*. 1. Da, acțiunile se pot preface în bani. 2. Adresează-te conducătorului prăvăliei românești din *Sibiiu*, dlui *George Pop* căruia 'i-se poate și trimite banii pentru acții.

Pentru redacție și editură responsabil: **Ioan Morariu**.
Proprietar: Pentru „*Tipografia*“ societate pe acțiuni: **V. H. Dressnandt**.

LOTERIE.

Tragerea din 22 August n.

Timișoara: 45 63 1 67 50

Viena: 45 17 15 10 81

Tragerea din 26 August n.

Brünn: 51 61 58 43 38

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 19 August: Alțina.**Marti, 20 August:** Cheța, Cluj, Porumbacul-inferior (numai tirg de vite), Zlagna.**Mercuri, 21 August:** Alămor, Brad, Năsăud, Sânbenedic.**Vineri, 23 August:** Câmpeni, Galt, Jucul-inferior, Murăș-Oșorhei.**Sâmbătă, 24 August:** Zălău, Deregaeu, Gioagiul-inferior, Zetelaca.**Călinarul săptămânii.**

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele	
	Dum. a 14-a d. Ros., gl. 5, sft. 3.		răs.	ap.
Dum.	18 Mei Flor. și Laur.	30 Roza fec.	5 18	6 42
Luni	19 Muc. Andreiu Str.	31 Raimund	5 20	6 40
Marti	20 Pror. Samuil	1 Sept. Egid.	5 23	6 37
Merc.	21 Apost. Tadeu	2 Absolon	5 25	6 35
Joi	22 Muc. Agatonie	3 Mansbet	5 27	6 38
Vineri	23 Muc. Lup	4 Rosalia	5 28	6 32
Sâmb.	24 Muc. Eutichie	5 Laurențiu	5 30	6 30

„TIPOGRAFIA“

societate pe acțiuni din Sibiu
indeplinește tot felul de lucrări tipografice și îndeosebi tipărește cărți de tot felul, înștiințări de căsătorie, înștiințări de moarte, placate, bilete de vizită, conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile cât se poate de ieftine.

Deasemenea „Tipografia“ primește în editură cărți școlare și peste tot cărți scrise anume pentru popor, precum sunt povești, snoave, poezii populare, istorioare, romane, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii scrise în limba poporului și alte deasemenea.

Fiind „Tipografia“, societate pe acțiuni **avere națională**, bine ar fi, ca Românii aci să-și comandeze cele de lipsă, ear' nu la străini.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni din Sibiu

GRAMATICA GERMANĂ

TEORETICĂ PRACTICĂ
de

Sava Popovici Barcianu.

Edițiunea a cincia
revidată și completată
de

Dr. Danil Popovici-Barcianu.

Această gramatică atât de bine întocmită, având la fine și un mic vocabular german-român costă numai 1 fl. 40 cr. plus 10 cr. porto.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul **premiat** și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op., care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

„LUGOSANA“

institut de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Lugos.

Primește depuneri spre fructificare

sub următoarele condițiuni:

- a) Depuneri cu anunț de 30 zile cu 5%;
- b) „ „ „ „ 60 „ „ 5¹/₂%;
- c) „ „ „ „ făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat. După starea cassei depuneri până la 500 fl. v. a. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și ridica și prin postă.

[1947] 7—

Direcțiunea.

Foarte exact umblă

numai veritabilele oroloage de buzunar helvețiene, în frumoase cutii de nickel, acoperite; umblă 36 ore, pe lângă cinstită garanție de 3 ani;

se află la

[1958] 2—20

IULIU ERŐS,

orologier, optic și proprietar de cel mai mare deposit de

oroloage, giuvaere, mărfuri de aur și argint.

Edificiul „Transilvaniei“. Sibiu. Strada Cisnădiei nr. 3.

Banca generală de asigurare**„TRANSILVANIA“**

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[808] 50

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- b) pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe casul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viața
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
Suma fl. 1.095,828.40	Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

960.343 fl. 42 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agentariile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agentariile speciale în locurile mai însemnate.

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni
în Sibiiu se află de vânzare

CARTEA DURERII

DE
EMIL BOUGAUD.

TRADUCERE DE
IACOB AFIN NICOLESCU.
Editor: Dr. E. DĂIANU.

Prețul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

Această carte a fost recomandată de
cătră Exc. Sa Metropolitul Victor Mi-
hályi de Apșa printr'un circular special.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

Însoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăp-
tării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

Înființarea și conducerea de astfel de însoțiri
de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de
Dr. Aurel Brote,

Directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“.

EDITURA

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiului“.
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr.,
recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,
soc. pe acțiuni în Sibiiu.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

apărut tocmai și se află de vânzare în
răria „Tipografia“, societate pe acțiuni,
Sibiiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC

ÎN

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

„Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 90.000.

Depuneri fl. 900.000. Circulația anuală fl. 10.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5%
interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc
îndată la pesentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan
după sosirea comandei.

Direcțiunea institutului.

[397] 20—50

[3632] 10—12

Kathreiner
CAFEA DE MALTA KNEIPP



Se capătă pretutindeni. - ½ Chilo 25 cr.

Ce e
a lui Kathreiner
cafeaua de malta Kneipp?

Aceasta e o cafea adevărată pentru
familie și sănătate, care prin
modul de fabricațiune a lui Kathreiner
are plăcutul gust de cafea de boane și
numai prin această, fără de celelalte
avantagii, se deosebește această cafea de
maltă de toate celelalte produse.

Cafeaua - Kathreiner este cel mai
gustos, sănătos și ieftin surogat la
cafeaua de boane. E un product curat al
naturii în boane întregi și se usează cu
mare avantaju în locul celei măcinate,

în locul acelor surogate pentru cafea, cari sunt pentru publicul cumpărător necontro-
labile, și cari prin cercetări oficiose sau dovedit adese de falsificate prin adausuri
străine. Începând cu o terțialitate, se pôte amesteca mai târziu cafea de boane cu
cafeaua Kathreiner, și astfel pe lângă efectul neprețuit asupra sănătății, dobândești și
un câștig în fiecare gospodărie.

Cafeaua Kathreiner este recomandată de cei mai renumiți medici și zilnic se
dovedește ca un bun mijloc de consumat în institute publice și în sute de mii de familii.
Și »pură« adevărată fără adaus de cafea de boane, cafeaua Kathreiner este cel mai excelent
mijloc de întărire precum și cel mai sănătos, ușor de consumat și totodată o beaură
gustosă.

Nici o gospodină consciențioasă sau mamă, nici un iubitoriu de
cafeaua în genere, se nu întârzie, ca pentru propria sănătate să se folosească de cafeaua
de maltă Kneipp. Numai se fie cu luare aminte la netrebnicile
imitațiuni, prin cari publicul mereu este expus înșelăciunii și
se considere la cumpărare marca de pe pachetele originale albe
cu numele

Kathreiner!

Precauțiune! În interesul propriu nu lăsați se fiți
momiți! Veritabilul „Kathreiner“ nu poate și nu-i permis
să se vândă cumpenit, sau în altfel de pachetațiune



Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.